

RAN - 1908060102060006

RAN-1908060102060006**M. Com. (Sem. - II) Examination April - 2025****Financial and Management Account - VI (Paper - VI)****સૂચના : / Instructions**

(1)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M. Com. (Sem. - II)

Name of the Subject :

Financial and Management Account - VI (Paper - VI)

Subject Code No.: 1908060102060006

Seat No.:

Student's Signature

પ્ર. 1. ટૂંકા પ્રશ્નો 10
અ. નીચે આપેલી માહિતી પરથી શ્રી શીનુંની અન્ય સ્ત્રોતમાંથી આવકની ગણતરી કરો. 05

1. લોટરીની આવક રૂ. 1,00,000
2. દોડ જીતથી આવક રૂ. 35,000
3. ભેટ મળી.
 - i. મિત્ર પાસેથી મળેલ રૂ. 20,000
 - ii. તેમના મોટાભાઈ પાસેથી રૂ. 1,00,000
 - iii. તેમના લગ્ન પ્રસંગ પર મળેલ ભેટ રૂ. 1,40,000
 - iv. તેમના NRI મિત્ર પાસેથી મળેલ ભેટ રૂ. 80,000
 - v. બીજા મિત્ર પાસેથી મળેલ ભેટ રૂ. 18,000

બ. નવીન, રાજુ અને મહેશ એક પેઢીના 3:2:1 ના પ્રમાણમાં નફો નુકશાન વહેંચતા ભાગીદારો છે. તેમનું 31-03-2024ના રોજ પુરા થતા વર્ષનું નફા-નુકશાન ખાતુ નીચે મુજબ છે. 05

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
ઓફિસ ખર્ચ	15,400	કાચો નફો	40,000
આવક વેરો	1,000	ચો. ખોટ	
ભાગીદાર ના પગાર		નવીન	8,700
નવીન	5,000	રાજુ	5,800
રાજુ	4,000	મહેશ	2,900
મહેશ	10,000		17,400
	19,000		

ભાગીદાર ના બોનસ નવીન 10,000 મહેશ 12,000	22,000		
	57,400		57,400

પેઢીની કુલ આવકની ગણતરી કરો.

પ્ર. ર. અ. X, Y, Z ત્રણેય એક પેઢીના સરખા હિસ્સાના ભાગીદાર છે. જેમાં Z કાર્યશીલ ભાગીદાર નથી.

નીચે આપેલ પેઢીનું નફા નુકસાન ખાતુ 31મી માર્ચ 2024 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું છે. 07

તા. 31મી માર્ચ 2024 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નુકસાન ખાતુ

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
પગાર	32,000	કાચો નફો	2,32,000
ભાડું વેરો વગેરે	10,000	વટાવ	8,800
જાહેરાત	12,000		
ઘાલખાધ અનામત	4,800		
ઘસારો	8,000		
આગ વીમાનું પ્રીમિયમ	2,000		
ભાગીદારના પગાર			
X 16,000			
Y 12,000	28,000		
કમિશન			
X 8,000			
Y 4,000	12,000		
મુડી પર વ્યાજ 10 ટકા			
X 2,000			
Y 4,000			
Z 6,000	12,000		
ચોખ્ખો નફો			
X 40,000			
Y 40,000			
Z 40,000	1,20,000		
	2,40,800		2,40,800

વધારાની માહિતી

I. ઘસારો રૂ. 2,000 વધારે ઉધારેલ છે.

II. ભાડામાં Zના ગોડાઉન નું ભાડું રૂ. 2,400 સમાયેલ છે.

ચોપડે નફા ની ગણતરી કરો અને કલમ 184 મુજબ આકરણી વર્ષ 2024-25 માટે પેઢીની કુલ આવકની ગણતરી કરો.

પ્ર. ર. બ. A, B અને C પેઢીના માલિકો છે. તેમના નફા-નુકસાન નું પ્રમાણ 5 : 3 : 2 છે. નીચેની માહિતી પેઢીની 31મી માર્ચ 2024 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની છે.

07

i. ચોખ્ખો નફો નફા-નુકસાન ખાતા મુજબ રૂ. 44,000.

ii. B ને પગાર રૂ. 12,000 અને C ને વેચાણ પર કમિશન રૂ. 6,000 ચૂકવેલ છે જે ચોપડે ઉધારેલ છે.

iii. મૂડી પર વ્યાજ A, B અને C ના અનુક્રમે રૂ. 5,000, રૂ. 4,000 અને રૂ. 3,000 છે. A ની લોન પર વ્યાજ રૂ. 8,000 વસૂલે છે. બંને પ્રકારના વ્યાજના દર 20 ટકા છે.

iv. ઉધારેલ ઘસારો રૂ. 10,000 છે પરંતુ માન્ય રકમ નિયમ મુજબ રૂ. 14,000 છે.

v. A ના લાંબા ગાળાની લોન વર્ષ દરમ્યાન રૂ. 10,000 લીધેલ છે. અને લોન મેળવવા માટે ખર્ચ રૂ. 1,000 થયો છે. આ રકમ હિસાબમાં ઉધારેલ છે. ચૂકવવાનું બાકી લોન પર વ્યાજ રૂ. 800 છે. જેનો ચોપડે સમાવેશ કર્યો નથી.

vi. આખર સ્ટોક અને શરૂઆતનો સ્ટોક અનુક્રમે રૂ. 8,00,000 અને રૂ. 9,00,000 છે. બંને પ્રકારના સ્ટોક નું મૂલ્ય 10 ટકા ઓછું આંકવામાં આવ્યું છે જે ખરેખર પડતરથી વધારે છે. આકરણી વર્ષ 2024-25 ની પેઢીની કુલ કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.

અથવા

પ્ર. ર. શ્રી પુષ્પા અને શ્રી શેખાવતની ભાગીદારી પેઢીનું તા. 31-3-2024ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નફા નુકસાન ખાતુ નીચે મુજબ છે જેમની મૂડી અનુક્રમે રૂ. 3,75,000 અને 3,75,000 છે.

14

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
શરૂનો સ્ટોક	13,200	વેચાણ	1,65,75,000
ખરીદી	1,12,50,000	આખર સ્ટોક	33,000
કર્મચારીઓને પગાર	31,50,000	આવકવેરા રીફંડ	46,500
યંત્રની ખરીદી માટે લીધેલી લોનનું 20% લેખે વ્યાજ	30,000	જી. એસ. ટી. રીફંડ (વ્યાજ રૂ. 7,500 સહિત)	40,500
ટેકનીકલ નો લાઉની પડતર	2,55,000	લાંબા ગાળાનો મૂડીનફો	3,75,000

દીકરાના લગ્ન પ્રસંગે ભેટ	2,25,000	ટુંકાગાળાનો મૂડી નફો	1,50,000
ચૂકવવાનો બાકી આવકવેરો	3,21,300	પોસ્ટ ઓફિસ બચત ખાતાનું વ્યાજ (સંયુક્ત ખાતું)	6,000
આવકવેરાની કાર્યવાહીનો ખર્ચ	37,500	ભારતીય કંપનીના શેર પર ડિવિડન્ડ	75,000
ભાડુ વેરા	1,12,500	વિદેશી કંપનીના શેર પર ડિવિડન્ડ	15,000
સામાન્ય અનામત	75,000	ભાડે આપેલ મકાનનું ભાડું	1,12,500
અમાન્ય સંસ્થાને દાન	37,500		
માલસામાનનો વીમો	22,500		
પત્નીનો જીવનવિભાગનો વીમો	39,000		
ઘાલખાધ અનામત	21,000		
ઓડિટ ફી	60,000		
વૈજ્ઞાનિક સંશોધન અંગેનો ખર્ચ	3,00,000		
અન્ય ખર્ચાઓ	1,50,000		
ઘસારો	5,70,000		
બોનસ	1,12,500		
જી.એસ.ટી.	75,000		
સ્થાનિક વેરા	22,500		
ભાગીદારોને મહેનતાણુ: પુષ્પા 1,14,000 શેખાવત 1,35,000	2,49,000		
ચોખ્ખો નફો	3,00,000		
	1,74,28,500		1,74,28,500

વધારાની માહિતી:

1. ખરીદીમાં રૂ. 1,50,000ની રોકડમાં કરેલી ચૂકવણીના સમાયેલા છે.
2. જી.એસ.ટી.માં રૂ. 30,000 ચૂકવવાના બાકી જી.એસ.ટી.ના સમાયેલા છે જેની ચૂકવણી 10 એપ્રિલ 2024 ના રોજ કરવામા આવી હતી. અને રૂ. 45,000 નાણાકીય વર્ષ દરમિયાન ચૂકવાયેલ તે ભૂતકાળના વર્ષના હતા.
3. આવકવેરાના કાયદા મુજબ માન્ય ઘસારો રૂ. 4,50,000
4. વૈજ્ઞાનિક સંશોધન ખર્ચની ચૂકવણીમાં રૂ. 1,50,000 જમીનની ખરીદી રૂ. 75,000

ચંત્રની ખરીદી અને બાકીના પગાર અને માલસામાન ખર્ચના સમાયેલા છે.

5. પગારમાં રૂ. 75,000 ના ચુકવણી વિદેશમાં કરવામાં આવી છે જે પૈકી રૂ. 45,000 ની રકમ પર મૂળ સ્થાનેથી કર કપાયેલ નથી.
6. અન્ય ખર્ચમાં સમાયેલ છે.
સગાને ચુકવેલ પગારના રૂ. 37,500 જે પેઢીમાં કામ કરતા નથી.
PPFમાં ફાળો રૂ. 15,000
7. સ્થાનિક વેરામાં ભાડે આપેલ મકાનના રૂ. 7,500 નો સમાવેશ થાય છે.
8. શરૂના સ્ટોકનું અને આખરના સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન પડતર કિંમતથી 12% ઓછી કિંમતે થયેલ છે.
9. બોનસની રકમમાં રૂ. 30,000 ચુકવવાના બાકી બોનસનો સમાવેશ થાય છે.
10. ભાગીદારોને મહેનતાણુ ડીડ હેઠળ ચુકવેલ છે. તેમજ ભાગીદારોને મૂડી પર 20% વ્યાજ આપવાની જોગવાઈ છે.
ઉપરની માહિતી પરથી ભાગીદારી પેઢીની આકારણી વર્ષ 2024-25ની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.
જી. એસ. ટી. ભરવાની છેલ્લી તારીખ 30-6-24 છે.

- પ્ર. 3.** ડો. શ્રીવલ્લી એકાઉન્ટન્સીના અધ્યાપક છે અને ભારતના રહીશ છે. આકરણી વર્ષ 2024-25 માટે અન્ય સ્ત્રોતમાં મથાળા હેઠળ કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો. તે નીચે મુજબની આવકો તમારા સમક્ષ રજૂ કરે છે. 14
- i. તે શાળાઓ માટેના પાઠ્યપુસ્તકના લેખક છે. જેમાંથી તેમણે રૂ. 45,000 રોયલ્ટીની કુલ આવક મેળવી છે. તે આ રકમ માંથી નીચેની કપાત નો દાવો કરે છે.
 - અ. માહિતીની ચકાસણી અને ટાઈપિંગ ના રૂ. 24,000 ક્લાર્કને ચુકવેલ છે.
 - બ. ટેલીફોન ખર્ચ રૂ. 1,200 છે. જે પુસ્તક પ્રકાશન વેચાણ અને અદ્યતન આવૃત્તિ પ્રકાશનના સંબંધિત છે.
 - ii. ઈકોનોમિક્સ ટાઈમ અને ઈકોનોમિક ઈસ્ટનમાં પ્રકાશિત થયેલ લેખની આવક રૂ. 3,000.
 - iii. તે ભાડાના મકાનમાં રહે છે. જે દર મહિને રૂ. 3,000 ભાડું આપે છે. ઘર તેના પરિવાર માટે ખૂબ મોટું છે. તેથી તેણે મહિનાના રૂ. 1,500 ના ભાડા સાથે ઘરનો ત્રિજો ભાગ પેટા ભાડે આપ્યો. ડો. શ્રીવલ્લી આખા મકાન પર રૂ. 1,500 મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ભરવાની જવાબદારી સ્વીકારી છે. રૂ. 6,000 ઘરના મરામતના ચૂકવ્યા.
 - iv. ડો. શ્રીવલ્લી અમર સંસ્થામા વ્યાખ્યાન આપે છે જે વ્યાખ્યાન દીઠ રૂ. 250 મેળવે છે. તેમણે પાછલા વર્ષ દરમિયાન કુલ 24 વ્યાખ્યાન આપ્યા છે.
 - v. તે અનેક યુનિવર્સિટીઓના પરીક્ષક છે. આ સ્ત્રોતમાંથી તેમને રૂ. 7,000 મહેનતાણું પ્રાપ્ત થયેલ છે.
 - vi. તેમની અન્ય આવક આ પ્રમાણે હતી

- અ. બેટિંગ અને પત્તાની રમતો થી જીતેલ રૂ. 6,500.
- બ. ચેસની રમત થી જીતેલ રૂ. 1,000.
- ક. રૂ. 500 ઈંગ્લેન્ડ સરકારના બોન્ડ પર વ્યાજ પ્રાપ્ત થયું.
- vii. એક કંપની પાસેથી ડિવિડન્ડ રૂ. 2,000 પ્રાપ્ત થયું જેની ચૂકવણી જાહેર જનતાને એકાઉન્ટ-પેઈ ચેક દ્વારા થાય છે.
- viii. ઉજ્જૈન સ્થિત ખેતીવાડીની જમીનની આવક રૂ. 7,000.
- ix. યુ.જી.સી તરફથી સંશોધન માટે માસિક રૂ. 800 શિષ્યવૃત્તિ પ્રાપ્ત થઈ
- x. મિલકત ફેરબદલીનો નફો રૂ. 10,000
- xi. સહકારી સોસાયટી તરફથી રૂ. 500 ડિવિડન્ડ મળ્યું
- xii. બિન જાહેર કરેલ સ્ત્રોતમાંથી આવક રૂ. 10,000

અથવા

- પ્ર. 3. મિ. કોન્ડા રેડીને પાછલા વર્ષ 2023-24 દરમિયાન નીચે મુજબની આવક પ્રાપ્ત થયેલ છે. 14
- i. સ્ટેટ બેંકના ઈન્દોરમાં એકાઉન્ટન્ટ તરીકે પગાર રૂ. 20,000 (દર મહિને). બોનસ બરાબર એક મહિનાનો પગાર. ઓવરટાઈમ ભથ્થા રૂ. 10,800 (વાર્ષિક).
 - ii. રિલાયન્સ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડના શેર પર ડિવિડન્ડ રૂ. 4,475 પ્રાપ્ત થયું. આ ડિવિડન્ડ મેળવવા કમિશન રૂ. 50 થયું.
 - iii. સરકારી જમીનગીરી પર વ્યાજ રૂ. 800 અને બેંક એફ.ડી.આર. પર વ્યાજ રૂ. 3,050 (ગ્રોસ).
 - iv. તેણે રૂ. 1,000 માસિક ભાડેથી મકાન લીધું અને રૂ. 2,000 વાર્ષિક મરામત અને જાળવણી માટે ખર્ચ્યા. તેણે ઘર નો અડધો ભાગ તેના મિત્રને રૂ. 800 ના દરે મહિને ભાડે આપ્યો. તે એક ઘરનો માલિક છે જેના પર દર મહિને રૂ. 600 ભાડું વસૂલે છે અને સમારકામ ખર્ચ રૂ. 800 થયો.
 - v. વર્ષ દરમિયાન અમર માસિક સામયિક પાસેથી લેખનું રૂ. 400 મહેનતાણું મળ્યું.
 - vi. પત્તા ની રમત ની આવક રૂ. 8,000 અને રેસ ખોટ રૂ. 7,000 છે.
 - vii. મિલકત ફેરબદલીનો નફો રૂ. 6,000.
 - viii. ગુજરાત ફાઈનાન્સિયલ કોર્પોરેશને બહાર પાડેલા 10 ટકાના રૂ. 54,000 ના કર મુક્ત ડિબેન્ચર પર વ્યાજ.
 - ix. રૂ. 25000 ની 5% ની ગુજરાત સરકાર ની લોન પર વ્યાજ.
 - x. પાકિસ્તાન સ્થિત ખેતીવાડીની જમીન માંથી રૂ. 5,000 ની આવક.
 - xi. પઠાણકોટ સ્થિત જમીનની ભાડાની આવક રૂ. 10,000.
 - xii. પોસ્ટલ બચત ખાતા નું વ્યાજ રૂ. 100.
 - xiii. ભારત સરકારના રૂ. 20,000 ના 7 ટકાના કેપીટલ ઈન્વેસમેન્ટ બોન્ડનું વ્યાજ. આકરણી વર્ષ 2024-25 માટે “અન્ય સ્ત્રોતમાંથી પ્રાપ્ત થતી આવક”ની ગણતરી કરો.

- પ્ર. 4. ટૂંક નોંધ (કોઈ પણ બે) 12
1. GST કાઉન્સિલની કાર્યપદ્ધતિ
 2. ઈ-કોમર્સ ઓપરેટર પર GST ની અસરો
 3. આવકવેરાની ચુકવણી માં કસુર થવા બદલ વ્યાજ (કલમ 234A)
 4. TDS અને TCS ના GST અંતર્ગત ફાયદા

ENGLISH VERSION

Q. 1. Short Questions 10

- a. Calculate income from other sources of Mr. Shinu from the information given below. 05

1. Winnings from lottery Rs. 1,00,000.
2. Amount received from race winnings Rs. 35,000.
3. Gifts received:
 - i. Received Rs. 20,000 as a gift from his friend.
 - ii. Received Rs. 1,00,000 as a gift from his elder brother.
 - iii. Received Rs. 1,40,000 as a gift on his marriage.
 - iv. Received Rs. 80,000 as a gift from his NRI friend.
 - v. Gift of Rs. 18,000 received from his another friend.

- b. Naveen, Raju and Mahesh are partners sharing profits and losses in the ratio of 3:2:1. They have closed their account on 31.3.2024 and give the following Profit and Loss account: 05

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Office expenses	15,400	Gross Profit	40,000
Income tax	1,000	Net Loss:	
Salary to partners:		Naveen Rs. 8,700	
Naveen Rs. 5,000		Raju Rs. 5,800	
Raju Rs. 4,000		Mahesh <u>Rs. 2,900</u>	17,400
Mahesh <u>Rs. 10,000</u>	19,000		
Bonus to partners:			
Naveen Rs. 10,000			
Mahesh <u>Rs. 12,000</u>	22,000		
	57,400		57,400

Compute the total income of the firm.

- Q. 2. A. X, Y and Z are three equal partners in a firm of which Z is a sleeping partner. The firm's P&L account for the year ended 31st March, 2024 is given below: 07

Profit and loss Account for the year ended 31.3.2024

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Salary	32,000	Gross Profit	2,32,000
Rent, Rates, etc.	10,000	Discount	8,800
Advertisement	12,000		
Bad debt Reserve	4,800		
Depreciation	8,000		
Fire Insurance Premium	2,000		
Partner's Salaries:			
X Rs. 16,000			
Y Rs. <u>12,000</u>	28,000		
Commission:			
X Rs. 8,000			
Z Rs. <u>4,000</u>	12,000		
Interest on capital @10%			
X Rs. 2,000			
Y Rs. 4,000			
Z Rs. <u>6,000</u>	12,000		
Net Profit:			
X Rs. 40,000			
Y Rs. 40,000			
Z Rs. <u>40,000</u>	1,20,000		
	2,40,800		2,40,800

Additional Information:

1. Depreciation was debited by Rs. 2,000 more.
2. Rent includes rent of Z's godown Rs. 2,400.

Compute book profit and firm's total income for the relevant A.Y. 2024-25. The firm fulfills the conditions of sec-184.

Q. 2. B. A, B, and C are the owners of a firm. They share profits or losses in the Ratio of 5:3:2. The following particulars of the firm for the year ended 31.3.2024 are furnished:

07

- i. The net profit as per P&L was Rs. 44,000.
- ii. Salary of Rs. 12,000 paid to B and Commission on sales of Rs. 6,000 paid to C were debited to the account.
- iii. Interest on capital Rs. 5,000, Rs. 4,000 and Rs. 3,000 paid to A, B and C Respectively and interest of Rs. 8,000 paid to A on his loan were charged to the accounts. The rate of interest in both cases is 20%.
- iv. Depreciation debited to the accounts amounted to Rs. 10,000 but the admissible amount as per rules was Rs. 14,000.

- v. A long term loan of Rs. 10,000 was taken during the year and expenses incurred for obtaining the loan amounted to Rs. 1,000. This sum was debited to the accounts. Interest on loan Rs. 800 is outstanding and not considered in the books.
- vi. The closing stock and opening stock of Rs. 8,00,000 and 9,00,000 respectively. Both had been valued at 10% under cost though the market price in each case was higher than the actual cost.

Compute the taxable income of the firm for the assessment year 2024-25.

OR

- Q. 2.** Shree Pushpa and Shree Shekhavat, both the partners of the firm whose capital are Rs. 3,75,000 and Rs. 3,75,000 respectively. The following is the profit and loss account for the year ending 31st March 2024.

14

Particular	Rs.	particular	Rs.
Opening stock	13,200	Sales	1,65,75,000
Purchase	1,12,50,000	Closing stock	33,000
Salary to employees	31,50,000	Income tax refund	46,500
20% Interest of loan for purchase of machinery	30,000	GST refund (including interest of Rs. 7,500)	40,500
Cost of technical know how	2,55,000	Long term capital gain	3,75,000
Gift on marriage of son	2,25,000	Short term capital gain	1,50,000
Outstanding Income tax	3,21,300	Interest on post office saving account (joint account)	6,000
Expenses incurred on income tax proceedings	37,500	Dividend on share of Indian company	75,000
Rent and tax	1,12,500	Dividend On share of foreign company	15,000
General reserve	75,000	House rent	1,12,500
Donation to invalid organization	37,500		
Insurance of stock	22,500		
Life insurance of wife	39,000		
Bad debt reserve	21,000		
Audit fee	60,000		

Scientific research expenses	3,00,000		
Other expenses	1,50,000		
Depreciation	5,70,000		
Bonus	1,12,500		
G.S.T.	75,000		
Municipal tax	22,500		
Remuneration of partners:			
Pushpa	1,14,000		
Shekhavat	1,35,000	2,49,000	
Net profit	3,00,000		
	1,74,28,500		1,74,28,500

Additional information:

- Purchases include a payment of Rs. 1,50,000 in cash.
- Rs. 30,000 outstanding G.S.T. included in G.S.T. which is paid on 10th April 2024 and Rs. 45,000 is paid during financial year which are about past year.
- Depreciation allowable as per income tax rules is Rs. 4,50,000.
- Scientific research expenses include purchase of land Rs. 1,50,000, purchase of machinery Rs. 75,000 and other are salary and material expenses.
- Salary includes: salary paid of Rs. 75,000 outside India from which on Rs. 45,000 the tax is not deducted at source.
- Other expenses include:
Salary paid to relative Rs. 37,500 who is not working in the firm.
Contribute in PPF Rs. 15,000
- Rs. 7,500 municipal tax is about rental house which is included in municipal tax.
- Opening and closing stock is valued 12% less than the cost.
- Rs. 30,000 outstanding bonus is included in bonus.
- Partners' remuneration is paid as per the firm deed and as per the deed the partners are entitled to get 20% interest on capital.

From the above information of the partnership firm, compute the taxable income of the business firm for the assessment year 2024-25. Last date of payment of G.S.T. is 30-6-2024.

Q. 3. Dr. Shrivalli is a professor of accountancy and is a resident of India. She submits before you the following incomes for computing his taxable

income under the head “Income from other sources” for the assessment year 2024-25.

14

1. She is the author of a text book for schools which fetched him a gross royalty of Rs. 45,000. She claims the following deductions from this amount:
 - a. Salary to a clerk who collects for him necessary data and goes through the final proof reading Rs. 24,000
 - b. Telephone expenses of Rs. 1,200 attributed to the publication and sale of his book and other matters in connection with the printing of the new edition of the book.
2. Income from articles which were published in Economic Times and Eastern Economist Rs. 3,000.
3. She lives in a rented house paying rent Rs. 3,000 per month. The house is too big for her family. Hence, she has sublet one third portion of the house on a rent of Rs. 1,500 per month. Dr. Shrivalli has undertaken the liability of paying municipal taxes of Rs. 1,500 on the whole house and also the current repairs of the whole house amounting to Rs. 6000.
4. Dr. Shrivalli received Rs.250 per lecture delivered at the Amar institute. During the previous year, she delivered 24 lectures.
5. She is an examiner of a number of universities. This sources gave him a remuneration of Rs. 7,000.
6. Her other incomes were:
 - i. Winnings from card games and betting Rs. 6,500
 - ii. Winnings from chess Rs. 1,000
 - iii. Received interest on Government of England Bonds Rs. 500
7. Received Rs. 2,000 as dividend from a company in which the public are substantially interested by an account payee cheque.
8. Income from agricultural land situated at Ujjain Rs. 7,000.
9. Received Rs.800 per month scholarship for research work from U.G.C.
10. Profit Rs. 10,000 transfer from of an asset Rs. 10,000.
11. She received dividend of Rs. 500 from a Co-operative Society.
12. Income from undisclosed sources Rs. 10,000.

OR

Q. 3. Mr. Konda Reddy has received the following income during the previous year 2023-24.

14

1. Salary as an accountant in State Bank of Indore Rs. 20,000 per month. Bonus equal to one month's salary. Overtime allowance

- Rs. 10,800 annual.
2. Dividend received on shares of Reliance Industries Ltd. Rs. 4,475.
Bank Commission for collection of dividend Rs. 50.
 3. Interest on government securities Rs. 800 and Bank F.D.R Interest
Rs. 3,050 (Gross)
 4. He took a house at Rs. 1,000 monthly rent and Spent Rs. 2,000
(annual) for repairs and maintenance of the house. He let out half
portion of the house to his friend at Rs. 800 per month. He is an
owner of a house which is let out for Rs. 600 per month and repairs
expenses were Rs. 800.
 5. Article remuneration Rs. 400 from monthly magazine Amar in
whole year.
 6. Card game income Rs. 8,000 and race loss Rs. 7,000.
 7. Profit from Transfer of an asset Rs. 6,000.
 8. Interest on Rs. 54,000, 10% tax- free debentures issued by Gujarat
Financial Corporation.
 9. Interest on Rs. 25,000, 5% Gujarat government loan.
 10. Income from agricultural land in Pakistan Rs. 5,000.
 11. Ground rent for land in Pathankot Rs. 10,000.
 12. Interest on Postal Savings Bank Account Rs. 100.
 13. Interest on Rs. 20,000, 7% Capital Investment bonds of Government of
India.
- Compute 'Income from other sources' for the assessment year 2024-25.

Q. 4. Short Notes (Any Two)

12

1. Working of GST Council
2. Impact of GST on E Commerce operators
3. Interest for default in Filing Tax Return (section 234A)
4. Benefits of TDS and TCS under GST.

1908060102010001 / 1908060402010001 / 1908060202010001
EXAMINATION APRIL 2025
MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT
ACCOUNTING) (SECOND SEMESTER)
ECONOMICS OF GROWTH, DEVELOPMENT AND PLANNING –
II 201

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING) (SECOND SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **ECONOMICS OF GROWTH, DEVELOPMENT AND PLANNING – II 201**
 - c. Subject Code No : **1908060102010001 / 1908060402010001 / 1908060202010001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 Answer the following questions in short.

10

1. Indicate the various types of an economic model.
2. What is the natural rate of economic growth?
3. Explain the term "disguised unemployment."
4. State the assumptions of Harrod-Domar model.
5. What is cost-benefit analysis?

Q.2 Explain the Schumpeter's model of economic growth in detail along with its limitations.

13

OR

Examine critically the 'Big push theory' of Rosenstein Rodan.

Q.3 What is capital-output ratio? Discuss the usefulness and limitations of the concept. **13**

OR

Discuss Input-output technique and its usefulness and limitations.

Q.4 Write short note on any two. **14**

1. Strategy of unbalanced growth
2. Limitations of Harrod-Domar model
3. The take-off stage
4. Usefulness of economic model

Gujarati Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. **10**

૧. આર્થિક મોડેલના વિવિધ પ્રકારોનો નિર્દેશ કરો.
૨. આર્થિક વૃદ્ધિનો કુદરતી દર એટલે શું?
૩. 'પ્રચ્છન્ન બેરોજગારી' અર્થ સમજાવો.
૪. હેરોડ-મોડેલની ધારણાઓ દર્શાવો.
૫. ખર્ચ-લાભ વિશ્લેષણ એટલે શું ?

Q.2 શુમ્પીટરના આર્થિક વૃદ્ધિ અંગેનું મોડેલ ટીકા સહિત સવિસ્તાર સમજાવો. **13**

અથવા

રોએન્સ્ટાઈન રોડાનનો પ્રબળ પ્રયાસ અંગેનો સિદ્ધાંત સવિસ્તાર સમજાવો.

Q.3 મૂડી-ઉત્પાદન ગુણોત્તર એટલે શું ? આ ખ્યાલની ઉપયોગીતા અને મર્યાદાઓ ચર્ચો. **13**

અથવા

સાધન-ઉત્પાદન પદ્ધતિ અને તેની ઉપયોગીતા અને મર્યાદાઓ ચર્ચો.

Q.4 નીચેના માંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. **14**

૧. અસમતોલ વિકાસની વ્યુહરચના
૨. હેરોડ-ડોમર મોડેલની મર્યાદાઓ
૩. ઉદ્યુનનો તબક્કો
૪. આર્થિક મોડેલની ઉપયોગીતા

*****END*****

**1908060102020001 / 1908060402020001 /
1908060202020001
EXAMINATION APRIL 2025
MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL
& MANAGEMENT ACCOUNTING)
(SECOND SEMESTER)
MANAGEMENT THEORY AND PRACTICE – II**

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination: **MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING) (SECOND SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject: **MANAGEMENT THEORY AND PRACTICE – II**
 - c. Subject Code No: **1908060102020001 / 1908060402020001 / 1908060202020001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 Answer in Brief:

10

1. What is Norming in life cycle of team?
2. State the objectives of change management.
3. What is dysfunctional conflict?
4. Which matter indicate "management" in Total Quality Management?
5. Give the meaning of core competence.

Q.2 Explain in relation to Team

13

- A. Goal setting

- B. Management of perceptions
- C. Interface management
- D. Performance measurement

OR

Explain change and write in detail the necessary suggestions to minimise the resistance and to make change successful. **13**

Q.3 Explain conflict process by giving relationship of conflict and organisational Performance. **13**

OR

- A. Write difference between traditional view and modern view of conflict. **6**
- B. Discuss styles of conflict. **7**

Q.4 **A. Write Short Note (Any One)** **8**

1. Process of Empowerment
2. Vision and mission

B. Case Study **6**

Jai Co. realised that its competitors are now making them lag back in the competition by adopting similar product and sales methods. The Jai Co. which used to have 70% share in the market now it has only 40% share of the market. On investigation it was found that the information of secret files and some blueprints from their computer had reached elsewhere with the help of email.

The computer department of the company is unaware of this matter. The employees and officers of the company are sincere.

Give the reasons responsible for the above situation and give your suggestions in detail.

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો

10

1. ટીમ જીવનચક્રમાં “સહકાર” એટલે શું?
2. પરિવર્તન સંચાલનના હેતુઓ જણાવો.
3. નકારાત્મક ભૂમિકા વાળી વિસંવાદિતા એટલે શું?
4. સંપૂર્ણ ગુણવત્તા સંચાલનમાં “સંચાલન” કઈ બાબત દર્શાવે છે?
5. માર્મિક કૌશલ્ય નો અર્થ આપો.

Q.2 ટીમના સંદર્ભમાં સમજાવો

13

1. લક્ષ્ય નિર્ધારણ
2. સમજ (અનુભૂતિ) સંચાલન
3. અંતર સંબંધ સંચાલન
4. કામગીરીનું માપન

અથવા

પરિવર્તન સમજાવી, પરિવર્તનનો વિરોધ લઘુત્તમ કરવાના અને પરિવર્તનને સફળ બનાવવાના આવશ્યક સૂચનો વિગતે લખો.

13

Q.3 વિસંવાદિતા અને વ્યવસ્થા તંત્રીય કામગીરી વચ્ચેનો સંબંધ દર્શાવી વિસંવાદિતાની પ્રક્રિયા સમજાવો.

13

અથવા

અ. વિસંવાદિતા અંગે રૂઢિગત અને આધુનિક અભિગમનો તફાવત દર્શાવો. 6

બ. વિસંવાદિતાની શૈલીઓ ચર્ચો. 7

Q.4 અ. ટૂંક નોંધ લખો (ગમે તે એક): 8

1. સશક્તિકરણની પ્રક્રિયા

2. વિઝન અને મિશન

બ. કેસ સ્ટડી: 6

જય કંપનીએ અનુભવ્યું કે તેમના હરીફો હવે તેમના જેવી જ વસ્તુ બનાવી અને વેચાણ પદ્ધતિ અપનાવી હરિફાઈમાં તેને સરળતાથી પાછળ પાડી રહ્યા છે. બજારમાં 70% હિસ્સો ધરાવતી જય કંપની હવે માત્ર બજારનો 40% જ હિસ્સો ધરાવે છે.

તપાસ કરતા માલુમ પડ્યું કે તેમના કોમ્પ્યુટરમાંથી સિક્રેટ ફાઈલો ની માહિતી અને અમુક બ્લુપ્રિન્ટો ઇમેલ ની મદદથી બીજે પહોંચી છે. કંપનીના કોમ્પ્યુટર વિભાગ આ બાબતથી અજાણ છે. કંપનીના કર્મચારીઓ અને અધિકારીઓ નિષ્ઠાવાન છે. ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિ માટે જવાબદાર કારણો જણાવી તમારા સૂચનો વિગતે ચર્ચો.

*****END*****

1908060102030001 / 1908060402030001 / 1908060202030001
EXAMINATION APRIL 2025
MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT
ACCOUNTING) (SECOND SEMESTER)
ADVERTISING AND SALES MANAGEMENT - II

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING) (SECOND SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **ADVERTISING AND SALES MANAGEMENT - II**
 - c. Subject Code No : **1908060102030001 / 1908060402030001 / 1908060202030001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 Answer in short.

10

- (1) What is advertising appeal?
- (2) Explain the limitations of post testing.
- (3) Explain the basis of sales volume analysis.
- (4) What is the management of sales force personnel expenses?
- (5) Explain the concept of marking system.

Q.2 (A) Prepare and explain a sample copy advertisement of a motorbike.

7

(B) Explain the stages of the process of Advertising Message Development

7

OR

- (A) Explain the method of consumer jury survey. 7
- (B) Explain the process of copy development for radio and television media advertising. 7

- Q.3** (A) Describe the policies for reimbursing of Sales Expenses 7
- (B) Explain the advantages and disadvantages of fixed salary scheme. 7

OR

- (A) Explain the factors affecting the salary scheme of salesmen. 7
- (B) Explain sales analysis as a tool of sales control 7

- Q.4** (A) **Write a short note: (Any one)** 6

- (1) Requirements of Measuring Advertising Effectiveness
- (2) Problems of Sales Cost Analysis

- (B) **Case study:** 6

Rajkot's Geogi-Red Auto-Mobile, a leading motorbike company, has recently started manufacturing electric motorbikes. The company is giving priority to college students for the promotion of motorbikes. The company advertises through various media that college students can avail the subsidy provided by the government.

Now the company wants to know from you that what kind of advertising appeal should be used in the advertisement for the promotion of electric motorbikes and why?

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો.

10

- (૧) જાહેરાત અપીલ એટલે શું?
 (૨) પોસ્ટ ટેસ્ટિંગની મર્યાદાઓ જણાવો.
 (૩) વેચાણ કદ વિશ્લેષણનાં આધારો જણાવો.
 (૪) વેચાણ દળનાં કર્મચારીઓના ખર્ચાઓનું સંચાલન એટલે શું?
 (૫) માર્કિંગ પદ્ધતિનો ખ્યાલ જણાવો

Q.2 (અ) મોટર બાઇક વિજ્ઞાપનની કોપી નમૂનો તૈયાર કરીને સમજાવો.

7

(બ) વિજ્ઞાપન સંદેશા વિકાસની પ્રક્રિયાનાં તબક્કાઓ સમજાવો.

7

અથવા

(અ) ઉપભોક્તા જ્યુરી સર્વેની પદ્ધતિ સમજાવો.

7

(બ) રેડિયો અને ટેલીવિઝન માધ્યમ વિજ્ઞાપન માટેની કોપી વિકાસની પ્રક્રિયા સમજાવો.

7

Q.3 (અ) વેચાણ ખર્ચાઓ સરભર કરવા માટેની નીતિઓ વર્ણવો.

7

(બ) નિશ્ચિત પગાર યોજનાનાં ફાયદા અને ગેરફાયદા સમજાવો.

7

અથવા

(અ) સેલ્સમેનને વેતનની યોજનાને અસર કરતાં પરિબલો સમજાવો.

7

(બ) વેચાણ અંકુશના સાધન તરીકે વેચાણ વિશ્લેષણ સમજાવો.

7

Q.4 (અ) ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે એક)

6

- (૧) વિજ્ઞાપનની અસરકારકતા માપનની આવશ્યકતાઓ
- (૨) વેચાણ ક્રિયા પડતર વિશ્લેષણનાં પ્રશ્નો

(બ) કેસ સ્ટડી :

6

રાજકોટની જીઓગી-રેડ ઓટો-મોબાઇલ અગ્રણી મોટર બાઇક કંપનીએ તાજેતરમાં ઇલેક્ટ્રીક મોટર બાઇકનું ઉત્પાદન શરૂ કર્યું છે. કંપની મોટર બાઇકની અભિવૃદ્ધિ માટે કોલેજના વિદ્યાર્થીઓને પ્રાધાન્ય આપી રહી છે. કંપની કોલેજમાં ભણતા વિદ્યાર્થીઓને સરકાર દ્વારા મળતી સબસીડીનો લાભ ઉઠાવવાની જાહેરાત વિવિધ માધ્યમો મારફત કરે છે.

હવે કંપની તમારી પાસેથી જાણવા માગે છે કે જાહેરાતમાં ઇલેક્ટ્રીક મોટર બાઇકની અભિવૃદ્ધિ માટે ક્યા પ્રકારની જાહેરાત અપીલનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ અને શા માટે?

***** END *****

1908060102040004
EXAMINATION APRIL 2025
MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT
ACCOUNTING) (SECOND SEMESTER)
FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT - IV

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination **MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING) (SECOND SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT - IV**
 - c. Subject Code No : **1908060102040004**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 Give the Answer as per Interaction.

10

- A) Disclose the following information in the Income - Expenditure Account 3**
ending on 31-3- 2024 and balance sheet as of that day. Subscription
received in the year 2023-24 is Rs. 2,40,000.

Particulars	1-4-2023, Amt (Rs.)	31-3-2024, Amt (Rs.)
Subscription outstanding	36000	45000
Subscription received in advance	24000	18000

- B) Disclose the following information in Income - Expenditure account for 3**
the year ending 31-3-2024

Receipt-Payment account for the year ending 31-3-2024

Dr.		Cr.	
Receipt	Amt. (Rs.)	Payment	Amt. (Rs.)
To subscription:		By Taxes and Insurance	19500
2022-23 3600		By Salary	98400
2023-24 225000		By Stationary Expense	7500
2024-25 <u>4950</u>	233550		

Note:

- (1) Salary outstanding 2022-23 Rs. 9,000, 2023-24 Rs. 18900.
(2) Opening stock of stationary Rs. 2010, and Closing stock Rs. 750.

C) Current Ratio = 2.5

Acid Test ratio = 1.5

Fixed assets/Share Holder's fund = 0.75: 1

Working capital Rs. 1,80,000

Fixed Assets?

2

D) Total sale....?

(cash sales are 2/5 of credit sale)

Gross profit ratio = 20%

Cash sale Rs. 18,00,000

2

Q.2 Following is the summarized Balance sheet of mamta ltd. as on 31-3-2022

14

I	Equity and Liabilities		
	(1) Shareholder's Funds		
	(a) Share Capital:		
	Equity Shares of Rs. 100 each		3000000
	10% pref. shares of Rs. 100 each		1000000
	(b) Reserves and surplus		11,00,000
	(2) Non-Current Liabilities:		
	(a) Long Term Borrowing : 10% Debentures		10,00,000

	(b) Long term provisions		
	Staff Provident Fund		40,000
	Workmen's Savings Accounts		1,00,000
	(3) Current Liabilities:		
	(a) Trade Payables:		
	Creditors		3,00,000
	Bills Payables		60,000
	(b) Other Current Liabilities: bank Overdraft		1,00,000
	Total		<u>67,00,000</u>
II	Assets:		
	(1) Non-Current Assets		
	(a) Fixed Assets :		
	(i) Tangible Assets		
	Land and Building		24,00,000
	Plant and Machinery		17,00,000
	Furniture		10,00,000
	(b) Other Non- Current Assets		1,00,000
	Preliminary Expenses		
	(2) Current Assets :		
	(a) Current Investments :		
	Short Term Investments		2,00,000
	(b) Inventories: Closing Stock		3,00,000
	(c) Trade Receivables:		
	Debtors		6,00,000
	Bills Receivables		1,00,000
	(d) Cash and Cash Equivalents: Cash Balance		3,00,000
	Total		<u>67,00,000</u>

Additional Information:

- (1) Gross Profit is 30% of sales.
- (2) Net profit is Rs. 8,00,000 (after Interest but before tax) Rate of tax 50%.
- (3) Cash sales are 3/7 of Credit sales.
- (4) On 1-4-2021 the stock is worth Rs. 5,00,000.
- (5) The collection are received in 90 days from debtors (360 days of the year)

Calculate the following ratios:

- (1) Net Profit Ratio
- (2) Operating Ratio
- (3) Stock Ratio
- (4) Rate of Return on Capital Employed
- (5) Proprietary Ratio
- (6) Current Ratio
- (7) Earnings Per Share

OR

- A) From the following ratios calculated from the accounts of Dharti limited company and standard ratios, comment on the financial position and operational efficiency of the company. **5**

Particulars	Company's Ratio	Ratio Considered as Standard
Current Ratio	5	2.5
Proprietary Ratio	60%	70%
Stock Velocity	10	12
Creditors Velocity	36 days	50 days
Net profit Ratio	14%	20%

B) From the following information calculate the following ratios and interpret with Ideal standard Ratios :

9

- 1) Stock Turnover ratio (16 times)
- 2) Operating ratio (75%)
- 3) Net Profit ratio (18%)

Closing stock is 50% of the opening stock.

Purchases are 8 times of the opening stock.

Sales are 15 times of the opening stock

Adjusted purchase 60%

Purchases expenses Rs. 40,000

Clearing expen Rs. 1,20,000

Taxation rate 50%

Q.3 From the following information prepare income-Expenditure account for the year ending 31-3-2024 and balance sheet as on that date of M.K. sports club.

14

Balance sheet as at 31-3-2023 of M.K. Sports Club

Receipt	Amt. (Rs.)	Payment	Amt. (Rs.)
Capital fund	153000	Furniture	15000
Excess of income over expenditure	180000	Sports equipments	90000
Subscription received in advance	3000	10% investments	60000
Salary outstanding	6000	Subscription Outstanding	9000
		Prepaid Rent	1500
		Cash Balance	4500
	<u>180000</u>		<u>180000</u>

Receipt - Payment Account for the Year ending

31-3-2024 of Abhijit Sports Club.

Receipt	Amt. (Rs.)	Payment	Amt. (Rs.)
To Balance b/d	4500	By Salary	24000
To Entrance fee	6000	By Rent	13500
To Subscription	75000	By Sports - equipments (1-10- 2023)	30000
To Interest on Investments	4500	By Subscription of Periodicals	3000
To Donation	7500	By Sundry expense	4500
To Sale of old news papers	1200	By Balance c/d	24000
To Sundry Income	300		
	<u>99000</u>		<u>99000</u>

Additional Information :

- (1) At the end of the year, subscription of current year is outstanding Rs. 18000.
- (2) At the end of the year, salary of current year is outstanding Rs. 3000.
- (3) Subscription includes Rs. 6000 for the year 2024-25.
- (4) Provide 10% and 20% depreciation p.a. on furniture and sports equipments respectively.
- (5) Half amount of the entrance fee is to be capitalized.

OR

14

From the given below receipt -Payment Account for the year 31-3-2024 and additional information of Sheva Shram hospital, prepare an Income - expenditure account and balance sheet.

**Receipt - Payment Account for the year ending 31-3-2024 of
Sheva Shram Hospital**

Dr.**Cr**

Receipt	Amt. (Rs.)	Payment	Amt. (Rs.)
To balance b/d	5000	By medicine payment	15000
To subscription	25000	By Honorarium to Doctors	7500
To Donation	7500	By salary	12500
To interest on 10% investments	5000	By sundry expense	500
To income of Charity show	6000	By equipments purchase	10000
		By expense of charity show	1000
		By balance c/d	2000
	<u>48500</u>		<u>48500</u>

Additional Information :

Particulars	1-4-2023, Amt (Rs.)	31-3-2024, Amt (Rs.)
Subscription Outstanding	400	600
Subscription received in advance	750	250
Stock of medicines	2500	4000
Outstanding to suppliers of medicines	3000	5000
Equipments	10000	15000
Building	20000	19000

On 1-4-2023 capital fund was of Rs. 84,150. During the year medicine was purchased for Rs. 17,000.

Q.4 Write short not (Any Three)

12

- (1) Utility of rate of return on capital employed
- (2) Deferred revenue expenses
- (3) Explain the concept of rate of returned on capital employed
- (4) Concept of return on capital employed
- (5) Discuss the Government police on "make in India."

Gujarati Version**[Max.Marks:50]****Q.1 પ્રશ્નોના ટૂંક માં જવાબ આપો.**

10

(અ) નીચે દર્શાવેલ માહિતીને તા. 31-3-24 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષના ઊપજ - ખર્ચ ખાતામાં અને તે 3 દિવસના પાકા સરવૈયામાં દર્શાવો : 2023-24 ના વર્ષમાં મળેલ લવાજમ રૂ. 2,40,000.

3

વિગત	તા. 1-4-2023 રૂ.	તા. 31-3-2024, રૂ.
લવાજમ મળવાનું બાકી	36000	45000
અગાઉથી મળેલ લવાજમ	24000	18000

(બ) નીચેની વિગતો તા. 31-3-24 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષના ઊપજ-ખર્ચ ખાતામાં દર્શાવો.

3

તા. 31-3-24 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું આવક - જાવક ખાતું

આવક	રકમ	જાવક	રકમ
લવાજમ		કરવેરા અને વીમો	19500
2022-23	3600	પગાર	98400
2023-24	225000	સ્ટેશનરી ખર્ચ	7500
2024-25	<u>4950</u> 233550		

નોંધ :- (૧) પગાર ચૂકવવાનો બાકી 2022-23 રૂ. 9,000 ; 23-24 રૂ. 18900.

(ર) સ્ટેશનરીનો શરૂઆતનો સ્ટોક રૂ. 2010 અને વર્ષના આખરનો સ્ટોક રૂ. 750.

(ક) ચાલુ ગુણોત્તર 2.5

એસીડ ટેસ્ટ ગુણોત્તર 1.5

કાયમી મિલકતો / શેર હોલ્ડરોનું ફંડ = 0.75 : 1

કાર્યશીલ મૂડી રૂ. 1,80,000

કાયમી મિલકતો

2

(ડ) કુલ વેચાણ.....(?)

(રોકડ વેચાણ ઉધાર વેચાણનો 2/5 ભાગ છે.)

કાયો નફાનો દર 20%

રોકડ વેચાણ રૂ. 18,00,000

2

Q.2 તા. 31-3-2022 ના રોજનું મમતા લિ.નું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

14

I	ઇકિવટી અને દેવાં		
	(1) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો :		
	(અ) શેરમૂડી :		
	દરેક રૂ. 100 નો તેવા ઇકિવટી શેર		30,00,000
	10%ના પ્રેફરન્સ શેર, દરેક રૂ. 100 નો		10,00,000
	(બ) અનામત અને વધારો : સામાન્ય અનામત		11,00,000
	(2) બિનચાલુ દેવાં :		
	(અ) લાંબા ગાળાનાં ઉછીનાં નાણાં : 10%નાં ડિબેન્યર્સ		10,00,000
	(બ) લાંબા ગાળાની જોગવાઈઓ		

	કામદાર બચત ખાતા		40,000
	સ્ટાફ પ્રોવિડન્ડ ફંડ		1,00,000
	(3) ચાલુ દેવાં :		
	(અ) વેપારી દેવાં		
	વેણદારો		3,00,000
	દેવીઢૂંડીઓ		60,000
	(બ) અન્ય ચાલુ દેવા : બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ		1,00,000
	કુલ		<u>67,00,000</u>
II	મિલકતો:		
	(1) બિનચાલુ મિલકતો :		
	(અ) કાયમી મિલકતો		
	(૧) દ્રશ્ય મિલકતો :		
	જમીન-મકાન		24,00,000
	પ્લાન્ટ અને યંત્રો		17,00,000
	ફર્નિચર		10,00,000
	(બ) અન્ય બિનચાલુ મિલકતો : પ્રાથમિક ખર્ચા		1,00,000
	(2) ચાલુ મિલકતો :		
	(અ) ચાલુ રોકાણો : કામચલાઉ રોકાણો		2,00,000
	(બ) માલસામગ્રી : સ્ટોક		3,00,000
	(ક) વેપારી વેણાં :		
	દેવાદારો		6,00,000
	વેણીઢૂંડી		1,00,000
	(ડ) રોકડ અને રોકડ સમાન : રોકડ સિલક		3,00,000
	કુલ		<u>67,00,000</u>

વધારાની માહિતી :

1. કાચો નફો વેચાણના 30% છે.
2. ચોખ્ખો નફો (વ્યાજ બાદ પરંતુ કરવેરા પહેલાંનો) રૂ. 8,00,000 કરવેરાનો દર 50% છે.
3. રોકડ વેચાણ ઉધાર વેચાણના 3/7 છે.
4. તા. 1-4-2021 ના રોજ સ્ટોક રૂ. 5,00,000 હતો.
5. દેવાદારો પાસેથી ઉધરાણી 90 દિવસે મળે છે (વર્ષના 360 દિવસો)

નીચેના ગુણોત્તરોની ગણતરી કરો.

1. ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર
2. સંચાલન ગુણોત્તર
3. સ્ટોક ગુણોત્તર
4. રોકાણેલી મૂડી પર વળતરનો દર
5. માલિકી ગુણોત્તર
6. ચાલુ ગુણોત્તર
7. શેરદીઠ કમાણી

અથવા

(અ) ધરતી લિમિટેડના ગુણોત્તરો અને આદર્શ ગણાવી શકાય એવા ગુણોત્તરો આપ્યા છે તેને આધારે કંપનીની પરિસ્થિતિ પર ટીકાત્મક નોંધ લખો.

5

વિગત	કંપનીનો ગુણોત્તર	આદર્શ ગુણોત્તર
ચાલુ ગુણોત્તર	5	2.5
માલિકી ગુણોત્તર	60%	70%
સ્ટોક ચલનદર	10	12
લેણદાર ગુણોત્તર	36 days	50 days
ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર	14%	20%

(બ) નીચેની માહિતી પરથી નીચેના ગુણોત્તરોની ગણતરી કરો તેમજ આદર્શ - પ્રમાણ સાથે સરખામણી કરી વિવેચન કરો. 9

1. સ્ટોક ચલનદર (16 વખત)
2. સંચાલન ગુણોત્તર (75%)
3. ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર (18%)

છેવટનો સ્ટોક શરૂના સ્ટોકના 50% છે.

શરૂઆતના સ્ટોક થી 8 ગણી ખરીદી છે.

વેચાણ શરૂઆતના સ્ટોકથી 15 ગણું છે.

વ્યવસ્થિત ખરીદી 60%

ખરીદીના ખર્ચ રૂ. 40,000

સંચાલનખર્ચ રૂ. 1,20,000

કરવેરાનો દર રૂ. 50%

Q.3 નીચે આપેલ માહિતી પરથી એમ.કે.સ્પોર્ટ કલબનું 31-03-24 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું ઉપજ-ખર્ચ ખાતું અને તે તારીખનું પાકું સરવૈયુ તૈયાર કરો. 14

એમ.કે.સ્પોર્ટ કલબનું તા.31-03-2023 ના રોજનું પાકું સરવૈયુ.

જવાબદારીઓ	રકમ	મિલકતો	રકમ
મૂડીભંડોળ	153000	ફર્નિચર	15000
ઉપજનો ખર્ચ કરતાં વધારો	18000	રમત-ગમતનાં સાધનો	90000
અગાઉથી મળેલ લવાજમ	3000	10% ના રોકાણો	60000
ચૂકવવાનો બાકી પગાર	6000	મળવાનું બાકી લવાજમ	9000
		અગાઉથી ચૂકવેલ ભાડું	1500
		રોકડ સિલક	4500
	<u>180000</u>		<u>180000</u>

ઉધાર

જમા

આવક	રકમ	જાવક	રકમ
બાકી આગળ લાવ્યા	4500	પગાર	24000
દાખલ ફી	6000	ભાડું	13500
લવાજમ	75000	રમત-ગમતનાં સાધનો (તા. 1-10- 2023)	30000
રોકાણોનું વ્યાજ	4500	સામાયોકોનું લવાજમ	3000
દાન	7500	પરચૂરણ ખર્ચ	4500
પસ્તીનું વેચાણ	1200	બાકી આગળ લઇ ગયા	24000
પરચૂરણ આવક	300		
	<u>99,000</u>		<u>99,000</u>

વધારાની માહિતી :

1. વર્ષના અંતે ચાલુ વર્ષના લવાજમના રૂ. 18000 મળવાના બાકી છે.
2. વર્ષના અંતે ચાલુ વર્ષનો પગાર રૂ. 3000 ચૂકવવાનો બાકી છે.
3. રૂ. 6000 મળેલ લવાજમમાં વર્ષ 2024-25 ના છે.
4. ફર્નિચર અને રમત-ગમતનાં સાધનો પર અનુક્રમે વાર્ષિક 10% અને 20% ઘસારો ગણો.
5. દાખલ ફીની અડધી રકમ મૂડીકૃત કરવાની છે.

અથવા

સેવાશ્રમ ધર્માદા હોસ્પિટલના તા. 31-3-2024 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના નીચે આપેલ આવક-જાવક ખાતા અને વધારાની માહિતી પરથી ઊપજ-ખર્ચ ખાતું અને પાડું સરવૈયું તૈયાર કરો.

14

સેવાશ્રમ ધર્માદા હોસ્પિટલનું તા. 31-3-2023 ના રોજનું આવક-જાવક ખાતું

આવક	રકમ	જાવક	રકમ
બાકી આગળ આવ્યા	5000	દવાઓ માટે ચૂકવ્યા	15000
લવાજમ	25000	ડોક્ટરોને માનદ્ વેતન	7500
દાન	7500	પગાર	12500
રોકાણો પર 10% લેખે વ્યાજ	5000	પરચૂરણ ખર્ચા	500
ચેરિટી શોની આવક	6000	સાધનોની ખરીદી	10000
		ચેરિટી શોનો ખર્ચ	1000
		બાકી આગળ લઇ ગયા	2000
	<u>48500</u>		<u>48500</u>

વધારાની માહિતી :

વિગત	તા. 1-4-2023 રકમ	તા. 31-3-2024 રકમ
લવાજમ બાકી	400	600
અગાઉથી મળેલ લવાજમ	750	250
દવાઓનો સ્ટોક	2500	4000
દવાઓ પૂરી પાડનારાઓને ચૂકવવાની બાકી	3000	5000
સાધનોની કિંમત	10000	15000
મકાનની કિંમત	20000	19000

તા. 1-4-2023 ના રોજ મૂડીભંડોળ રૂ. 84,150 હતું. વર્ષ દરમિયાન રૂ. 17,000 ની દવાઓ ખરીદવામાં આવી હતી.

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઇ પણ ત્રણ)

1. રોકાયેલ મૂડી પર વળતર દરની ઊપયોગતા સમજાવો.
2. પ્રસારિત મહેસૂલીખર્ચ

12

3. રોજગારી મેડવેલ મૂડી પર વળતરના દરની વિભાવના સમજાવો.
4. રોકાયેલ મૂડી પર વળતરનો ખ્યાલ
5. મેક ઇન ઇન્ડિયાની પોલીસીની ચર્ચા કરો.

*****END*****

1908060102050005
EXAMINATION APRIL 2025
MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT
ACCOUNTING) (SECOND SEMESTER)
FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT – V

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE
(FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING)
(SECOND SEMESTER)**

b. Name of the Subject : **FINANCIAL & MANAGEMENT
ACCOUNT – V**

c. Subject Code No : **1908060102050005**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 (A) Vamnika fire insurance Co. Ltd. Submits you the following information **5**
for the year ended 31/3/23.

Claim paid	Rs. 3,50,000
Expenses of Management	Rs. 1,50,000
Reinsurance Premium paid	Rs. 50,000
Premium Received	Rs. 7,50,000
Claims outstanding on 31/3/23	Rs. 25,000

Create reserve for unexpired risk at 50%

Calculate amount of operating Profit/Loss from fire insurance business.

(B) From the following information, calculate employee benefit expenses **5**
and other expenses.

Rent & Taxes	Office staff salary	Meter rent	Advertising expenses
--------------	------------------------	------------	-------------------------

Public lighting wages	Public lamp expenditure	Electricity department distribution salary	Distribution wages
Power manufacturing expenses	Outstanding debenture interest	Bad debt	Government assistance on sale of power
Legal expenses	Audit fees	Provision for income tax	Solar power purchase.

Q.2 The following information is available from the accounts of Khushi Life Insurance Company as on 31-3- 23.

14

Particular	Amount Rs.	Particular	Amount Rs.
Life insurance Fund (1-4-22)	1,00,00,000	Agent commission	1,70,000
Paid annuity	50,000	Reinsurance after premium	10,00,000
Government Securities	50,00,000	Mortgage free property furniture	4,10,000
Profit of sale on assets	10,000	Accrued but outstanding interest	1,60,000
Due premium	1,30,000	Claims :-Death By the expiry of term	3,00,000 4,50,000
Salary	15,000	Loan on policy	15,00,000
Audit fee	12,500	Agent balance (debit)	10,000
Director fee	25,000	Sundry creditors	15,000
Sundry debtors	1,65,000	Legal expenses	10,000
Investment in companies equity shares	30,00,000	Cash on bank	7,00,000

Advertisement	7,500	Amount on annuity policy	1,00,000
Outstanding claims	40,000	Interest-Dividend Received	8,00,000
Surrender value	75,000	Administration expenses	1,50,000
Depreciation on furniture	15,000	Income tax on interest and dividend	1,10,000
Contingency reserve	20,00,000	Deposit in RBI	15,00,000

Prepare the Revenue Account for the year ending on the same date and Balance sheet of Khushi Life Insurance Company Ltd.

OR

Dakshin Gujarat Insurance Company Limited The information of Dakshin Gujarat Insurance Company Limited of its Fire and Marine Division for the year ending March 31, 2023 is presented below.

14

Particulars	Fire Rs.	Marine Rs.
Reserve for Future Risk as on 31-3-22	5,00,000	6,00,000
Re-Insurance Recovery	10,000	6,000
Received Premium	10,00,000	5,10,000
Premium on accepted re-insurance	40,000	20,000
Premium on re-insurance given	10,000	15,000
Interest and Dividend	90,000	55,000
Income tax	30,000	20,000
Other Income	12,000	16,000
Commission on re-insurance given	8,000	23,000
Commission on re-insurance accepted	25,000	35,000
Commission on direct trade	1,75,000	1,25,000

Claims paid	4,00,000	3,20,000
Liabilities as assumed in respect of claim arrears:-31-3-22	60,000	40,000
31-3-23	1,00,000	60,000
Additional reserve on 31st March, 22	3,00,000	1,50,000

Operating cost Rs. 3, 00,000 to be allocated among the divisions on the basis of net premium received. The excess reserve of the Both sections is to be reduced from 20% of the net premium. 50% of net premium income for fire division and 100% of net premium income for marine division is to be reserved for future risk.

Prepare the revenue accounts of both the departments.

Q.3 The following trail balance is available from the books of Mumbai Electricity Co. Ltd. For the year ended 31st March 2023.

14

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Equity Share Capital each of Rs. 10	--	18,00,000
10% Debentures	--	5,00,000
Security Premium	--	1,95,000
10% Investments	3,80,000	--
Land & Building	6,00,000	--
Machinery	10,00,000	--
Mains	5,00,000	--
Transformers	2,10,000	--
Furniture	1,10,000	--
Accumulators	40,000	--
Debtors and Creditors	2,80,000	2,90,000
Sale of Old Scrap	--	5,000
Sales of Electricity	--	7,00,000
Contingency Reserve	--	1,60,000

Sinking Fund and Investment of Sinking Fund	50,000	50,000
Meter rent	--	80,000
Interest on investment	---	38,000
Administration expenses	1,25,000	--
Establishment expenses	30,000	--
Repair Reserve	--	60,000
Cost of electricity generation	1,65,000	---
Electricity Distribution Cost	40,000	--
Rent & Taxes	45,000	--
Stores on Hand	1,40,000	--
Legal expenses	10,000	--
Interest on Debentures	25,000	--
Cash on hand	2,05,000	--
Interim Dividend	95,000	--
Repair Cost	10,000	--
Share exchange Fees	--	5,000
P&L A/c (1-4-22)	--	1,77,000
	40,60,000	40,60,000

Other Information:-

- (1) The Company paid following capital expenditure as follows,
Mains Rs. 50,000
Land & Building RS. 1,00,000
Machinery Rs. 2,00,000
Furniture RS. 20,000
- (2) The company issued 20,000 equity shares during the year at a premium of 10%.
- (3) Transfer Rs. 50,000 to Contingency Reserve.
- (4) Depreciation is to be calculated on the opening balance as follows.
Mains 5%, Machinery & Furniture 10% and on Land & Building 2%.
- (5) Transfer Rs. 10,000 to Sinking Fund.

Prepare Profit & Loss Statement and Balance Sheet as per Appendix -3 of Companies Act, 2013.

OR

The following trail balance is available from the books of Surat Electricity Co. Ltd. For the year ended 31st March 2023.

14

Particulars	Debit Rs.	Particulars	Credit Rs.
Land & Building	2,25,000	Equity Share Capital	7,50,000
Mains	4,50,000	10% Debentures	3,00,000
Machinery	7,50,000	Creditors	45,000
Furniture	75,000	Interest on Investment	15,000
Debtors	75,000	Meter Rent	30,000
Stores on hand	52,500	Sale of Electricity	3,00,000
Cash & Bank	1,20,000	Depreciation Fund	1,35,000
Electricity production Cost	45,000	Contingency Reserve	1,50,000
Electricity distribution cost	7,500	Preference Share Capital	75,000
Investments	2,02,500	P & L A/c (on 1-4-23)	3,15,000
Debenture Interest	15,000		
Interim dividend	60,000		
Rent & Taxes	15,000		
Cables	22,500		
	21,15,000		21,15,000

Additional Information:-

(1) The increase in the following assets are as follows

Land & Building Rs. 75,000

Mains Rs. 60,000

Equity Share Capital Rs. 2,00,000

Furniture Rs. 15,000

Machinery Rs. 1,05,000

- (2) Depreciation is to be charged on the opening balance as follows. 2% on land and building, 5% on furniture and mains, 10% on machinery.
- (3) Transfer Rs. 90,000 to Contingency Reserve.
- Prepare Annual Accounts as per Companies Act 2013.

Q.4 Write short Notes (Any Two)

12

1. Discuss the report presented at different levels of management.
2. Understand the difference between a statement of value addition and a profit and loss account.
3. Explain residual risk reserve and excess reserve.
4. Explain the types of life insurance policies.

- Q.1** (A) વામણિકા ફાયર ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ તમને 31/3/23 ના રોજ સમાપ્ત 5
થતાં વર્ષ માટે નીચેની માહિતી સબમિટ કરે છે.

દાવા ચુકવ્યા	રૂ. 3,50,000
સંચાલન ખર્ચા	રૂ. 1,50,000
પુનઃ વીમા પ્રીમિયમ ચુકવ્યું	રૂ. 50,000
પ્રીમિયમ મળ્યું	રૂ. 7,50,000
31/3/23 ના રોજ બાકી રહેલ દાવા	રૂ. 25,000

અમર્યાદિત જોખમ માટે 50% અનામત ઊભું કરો.

અગ્નિ વીમા વ્યવસાયમાંથી કામગીરી નફો/નુકસાનની રકમની ગણતરી કરો.

- (B) આપેલી મહિતી પરથી કર્મચારી લાભ અને અન્ય ખર્ચની ગણતરી કરો. 5

ભાડું અને વેરા	ઓફિસ સ્ટાફનો પગાર	મીટર ભાડું	જાહેરાત ખર્ચ
જાહેર લાઇટિંગ વેતન	જાહેર દીવાબતી ખર્ચ	વીજળી વિતરણ વિભાગ નો પગાર	વિતરણ વેતન
વીજ ઉત્પાદન લોડ ખર્ચ	યુ. બાકી ડિબેન્ચર વ્યાજ	ઘાલખાધ	વીજ વેચાણ અંગે સરકારી સહાય
કાનૂની ખર્ચ	ઓડિટ ફી	આવક વેરાની જોગવાઈ	સોલાર પાવર ખરીદી

- Q.2** તા. 31-3-23 ના રોજ ખુશી લાઈફ ઇન્સ્યોરન્સ કંપની ના હિસાબો પરથી નીચેની 14
માહિતી મળે છે.

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
જીવનવીમા ફંડ (1-4-22)	1,00,00,000	એજન્ટને કમિશન	1,70,000
ચૂકવેલ વર્ષાસિન	50,000	પ્રીમિયમ બાદ પુનઃવીમો	10,00,000

સરકારી જામીનગીરીઓ	50,00,000	ગીરોમુક્ત મિલકત ફર્નિચર	4,10,000
મિલકત વેચાણ નો નફો	10,000	ચઢેલ પરંતુ મ.બાકી વ્યાજ	1,60,000
મળવાનું બાકી પ્રીમિયમ	1,30,000	દાવા:- મૃત્યુથી મુદત પૂરી થવાથી	3,00,000 4,50,000
પગાર	15,000	પોલિસી પર લોન	15,00,000
ઓડિટ ફી	12,500	એજન્ટની બાકી(ઉધાર)	10,000
ડિરેક્ટર ફી	25,000	પરચુરણ લેણદારો	15,000
પરચુરણ દેવાદારો	1,65,000	કાનૂની ખર્ચા	10,000
કંપનીના ઇ. શેરમાં રોકાણ	30,00,000	બેંકમાં રોકડ	7,00,000
જાહેરાત	7,500	વર્ષાસન પોલિસી પર રકમ	1,00,000
ચુકવવાના બાકી દાવા	40,000	વ્યાજ-ડિવિડન્ડ મળ્યું	8,00,000
શરણમૂલ્ય	75,000	વહીવટી ખર્ચા	1,50,000
ફર્નિચર પર ઘસારો	15,000	વ્યાજ- ડિવિડન્ડ પર આ.વેરો	1,10,000
આકસ્મિક અનામત	20,00,000	RBI માં ડિપોઝિટ	15,00,000

તા. 31-3-23 ના રોજ ખુશી લાઈફ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લિ. નું પાકું સરવૈયું અને તે જ તારીખે પૂરા થતાં વર્ષનું મહેસૂલી ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

દક્ષિણ ગુજરાત ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લિમિટેડે, તા. 31 મી માર્ચ, 2023 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષની પોતાના આગ અને સમુદ્ર વિભાગની માહિતી નીચે પ્રમાણે રજૂ કરે છે.

14

વિગત	આગ રૂ.	સમુદ્ર રૂ.
તા. 31-3-22 ના રોજ ભાવિ જોખમ માટે અનામત	5,00,000	6,00,000

રિ - ઇન્સ્યુરન્સ વસૂલાત	10,000	6,000
મળેલ પ્રીમિયમ	10,00,000	5,10,000
સ્વીકારેલ રિ- ઇન્સ્યુરન્સ ઉપર પ્રીમિયમ	40,000	20,000
આપેલ રિ - ઇન્સ્યુરન્સ ઉપર પ્રીમિયમ	10,000	15,000
વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ	90,000	55,000
આવકવેરો	30,000	20,000
બીજી આવક	12,000	16,000
આપેલ રિ-ઇન્સ્યુરન્સ ઉપર કમીશન	8,000	23,000
સ્વીકારેલા રિ - ઇન્સ્યુરન્સ ઉપર કમીશન	25,000	35,000
સીધા વેપાર ઉપર કમીશન	1,75,000	1,25,000
ચૂકવેલ દાવાઓ	4,00,000	3,20,000
દાવાના બાકી દેવાં અંગે ધારણા મુજબ		
જવાબદારીઓ:- 31-3-22	60,000	40,000
31-3-23	1,00,000	60,000
તા. 31મી માર્ચ, 22 ના રોજ વધારાનું અનામત	3,00,000	1,50,000

સંચાલન ખર્ચ રૂ. 3, 00,000 બને વિભાગો વચ્ચે મળેલ ચોખ્ખા પ્રીમિયમના ધોરણે ફાળવવાનો છે. બંને વિભાગોનું વધારાનું અનામત ચોખ્ખા પ્રીમિયમ ના 20% થી ઘટાડવાનું છે. આગ વિભાગ માટે ચોખ્ખા પ્રીમિયમની આવકના 50% જેટલું અને સમુદ્ર વિભાગ માટે ચોખ્ખા પ્રીમિયમની આવકના 100% જેટલું ભાવિ જોખમ માટે અનામત રાખવાનું છે.

બંને વિભાગોના મહેસૂલી ખાતાં તૈયાર કરો.

Q.3 મુંબઈ ઇલેક્ટ્રિક પાવર સપ્લાય કંપનીનું તા. 31-3-23 ના રોજનું કાયું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

14

વિગત	ઉધાર રૂ.	જમા રૂ.
ઇક્વિટી શેરમૂડી, દરેક રૂ. 10 નો	-	18,00,000
10%ના ડિબેન્ચર્સ	--	5,00,000

જામીનગીરી પ્રીમિયમ	---	1,95,000
10%ના રોકાણો	3,80,000	--
જમીન અને મકાન	6,00,000	--
યંત્રો	10,00,000	--
મેઈન્સ	5,00,000	--
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	2,10,000	--
ફર્નિચર	1,10,000	--
સંગ્રાહકો	40,000	--
દેવાદારો અને લેણદારો	2,80,000	2,90,000
જૂના ભંગારનું વેચાણ	--	5,000
વીજળીનું વેચાણ	--	7,00,000
આકસ્મિક અનામત	--	1,60,000
સિંકિંગ ફંડ અને સિંકિંગ ફંડના રોકાણો	50,000	50,000
મીટરનું ભાડું	--	80,000
રોકાણોનું વ્યાજ	--	38,000
વહીવટી ખર્ચા	1,25,000	--
સ્થાપના ખર્ચ	30,000	--
સમારકામ અનામત	--	60,000
વીજળી ઉત્પાદન ખર્ચ	1,65,000	---
વીજળી વિતરણ ખર્ચ	40,000	--
ભાડું અને વેરા	45,000	--
હાથ પર સ્ટોર્સ	1,40,000	--
કાનૂની ખર્ચા	10,000	--
ડિબેન્યર્સ નું વ્યાજ	25,000	--
હાથ પર રોકડ	2,05,000	--
વચગાળાનું ડિવિડન્ડ	95,000	--
સમારકામ ખર્ચ	10,000	--
શેર ફેરબદલી ફી	--	5,000

નફા નુકસાન ખાતું (1-4-22)	--	1,77,000
	<u>40,60,000</u>	<u>40,60,000</u>

અન્ય માહિતી:-

- (1) કંપનીએ વર્ષ દરમિયાન, નીચે મુજબ મૂડી ખર્ચ ચૂકવ્યો હતો.
 - મેઈન્સ રૂ. 50,000
 - જમીન અને મકાન રૂ. 1,00,000
 - યંત્રો રૂ. 2,00,000
 - ફર્નિચર રૂ. 20,000
 - (2) કંપનીએ વર્ષ દરમિયાન 20,000 ઇક્વિટી શેર 10% પ્રીમિયમથી બહાર પાડ્યા છે.
 - (3) આકસ્મિક અનામત ખાતે રૂ. 50,000 લઈ જવાના છે.
 - (4) શરૂઆતની બાકી ઉપર નીચે મુજબ ઘસારો ગણવાનો છે.
 - મેઈન્સ 5%
 - યંત્રો અને ફર્નિચર 10%
 - જમીન અને મકાન 2%
 - (5) સિંકિંગ ફંડ ખાતે રૂ. 10,000 લઈ જવાના છે.
- 2013 ના કંપનીધારાના પરિશિષ્ટ – 3 મુજબ તૈયાર કરો.
- (1) નફા નુકસાનનું પત્રક અને
 - (2) પાકું સરવૈયું.

અથવા

સુરત વીજળી કંપની લિ. નું તા. 31-3-24 ના રોજનું કાચું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે.

14

વિગત	ઉધાર રૂ.	વિગત	જમા રૂ.
જમીન અને મકાન	2,25,000	ઇક્વિટી શેરમૂડી	7,50,000
મેઈન્સ	4,50,000	10% ના ડિબેન્ચર્સ	3,00,000
મશીનરી	7,50,000	લેણદારો	45,000

ફર્નિચર	75,000	રોકાણો પર વ્યાજ	15,000
દેવાદારો	75,000	મીટર ભાડું	30,000
હાથ પર સ્ટોર્સ	52,500	વીજળીનું વેચાણ	3,00,000
રોકડ તથા બેન્ક	1,20,000	ઘસારા ભંડોળ	1,35,000
વીજળી ઉત્પાદન ખર્ચા	45,000	આકસ્મિક અનામત	1,50,000
વીજળી વિતરણ ખર્ચા	7,500	પ્રેફ. શેરમૂડી	75,000
રોકાણો	2,02,500	નફા નુકસાન ખાતું (તા. 1-4-23 ના રોજ)	3,15,000
ડિબેન્ચર વ્યાજ	15,000		
વચગાળાનું ડિવિડન્ડ	60,000		
ભાડું અને વેરા	15,000		
કેબલ્સ	22,500		
	<u>21,15,000</u>		<u>21,15,000</u>

વધારાની માહિતી :-

(1) વર્ષ દરમિયાન થયેલ વધારો નીચે મુજબ છે.

જમીન અને મકાન રૂ. 75,000

મેઈન્સ રૂ. 60,000

ઇકિવટી શેરમૂડી રૂ. 2,00,000

ફર્નિચર રૂ. 15,000

મશીનરી રૂ. 1,05,000

(2) શરૂઆતની બાકી પર નીચે મુજબ ઘસારો ગણવાનો છે. જમીન અને મકાન પર 2% , ફર્નિચર અને મેઈન્સ પર 5%. મશીનરી પર 10%.

(3)) કન્ટ્રીજન્સી અનામત ખાતે રૂ. 90,000 લઈ જાઓ.

2013 ના કંપનીધારા અનુસાર વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

1. સંચાલનની જુદી જુદી કક્ષાએ રજૂ થતાં અહેવાલની ચર્ચા કરો.
2. મૂલ્ય વૃદ્ધિનું પત્રક અને નફા નુકસાન ખાતાં વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
3. બાકી જોખમ અનામત અને વધારાનું અનામત સમજાવો.
4. જીવનવીમા પોલિસીના પ્રકારો સમજાવો.

*****END*****